

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Ér banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Crescerea morala a poporului.

I.

Sciau mai putiene decât noi betranii si inaintasii nostri; dar erau mai fericiti, decât noi!

Noi vom fi sciend de sigur mai multe; dar putieni voru fi intre noi, caror'a se nu le fia négra inim'a de necazurile si de certàrile cele multe, cu cari ne cërta Domnulu!

Voru fi si in acésta mare deosebire dintre odinóra si acum nouedieci si noue de pricini. Dar caus'a causeru nu póte fi alt'a, decât aceea, pre carea ni-o spunea in numerulu trecut alu acestei foi dlu invetiatoriu Iuliu Vui'a. In scrierea s'a despre fericitul Cristofor Schifman ne spune chiar la inceputu, ca: „scól'a presenta si-are in parte defectele sale, má pottem afirmá conditiunea principala, educati'a morala — formarea caracterului lipsese in mare parte din scól'a moderna. Formarea caracterului si a inimei nobile, éta scopulu scólei viitórie!“

Slaba adeverintia da acésta dascoferire si marturisire a unui dnu invetiatoriu despre dibaci'a lumii de astadi in ale cresterii neamului omenescu.

Dar, durere, astfeliu va fi in genere, si ceeace se va fi intemplandu in lumea mare si in cele bune si in cele rele, se va fi strecuratu de siguru si in mic'a nóstra societate.

Scól'a de astadi este, seau celu putien vrea sè se arete, ca este bogata in minte, dar a scapetatu multu din ale inimei.

S'a scosu din scóla in multe locuri glasulu si cuventulu lui Ddiu, si s'a trudit din resputeri scól'a moderna se-lu inlocuiesca cu cuventulu omului.

Dar a fapturii data este, cá sè se inchine Facetoriului seu, ér temeulu intieptiunii omenesci facutu este se fie numai unulu, carele se reasuma in cuvintele: fric'a Domnului!

Si daca adeveru este, ceeace se dice, ca „scól'a moderna este lipsita de crescerea morala,“ atunci acést'a nu pottem se-o lasàm in sarcin'a scólei viitórie,

ci acésta sarcina trebuie se ni-o impunem noue, acelor'a, cari formàm, si suntem scól'a de astadi.

Cum ne merge nu ne merge bine.

Si nu va fi mergendu bine nici altor'a, pre cari astadi ii-vedem, ca celu putien in aparentia progreséza. Dar altii cá altii. Ei si-sciu ale loru, noi le scim si cunóscem ale nóstre necazuri. Ei vor fi avendu ce perde, dar noi n'avem alt'a, decât pre noi insine, si atunci totulu este perdutu pentru vecii veciloru.

Ér acésta stare a nóstra ne zoresce neaperatu, ca daca voimu se fimu, si se inaintàm, atunci se schimbàm fói'a, si se incarcàm sarcina multa pre umerii nostri, cá se pottem aপর si scuti ceeace avem, si celu putien celoru ce au se ne urmeze, se-le facem jugulu mai usioru si sarcin'a mai placuta intru realizarea unui progresu mai insemnatu.

Am inceputu viéti'a nóstra scolara din betrani cu bucóvn'a si cu ceaslovulu. Am invetiatu pre acele vremuri rugatiuni, cá se ne inchinàm Domnului; am invetiatu se cetim cu asia numitele potcove, cum erau pre acele vremuri, si ceteam psaltirea si celelalte càrti sfinte ale bisericéi nóstre, cá se cunóscem mai bine, si se-ne intarim totu mai multu in credinti'a in Domnulu celu tare si puternicu in resbóie.

Atât'a era tóta scienti'a de carte a poporului nostru pre acele vremuri, dar era mai fericitu, decât astadi.

N'avea pre atunci prieteni, precum nu va fi avendu nici astadi; dar se sentiá mai bine, era mai bogatu in rabadare, mai spornicu in fapte si mai linscitu in inim'a s'a, — pentruca multa era in inim'a lui caldur'a credintiei produsa prin bisericu, prin ceaslovu si prin psaltire; ér acésta caldura era prietenulu prieteniloru, la carele aflá mangaiare in durere si in necazuri, taria si putere intru a sporí in cele bune.

„Va se dica, se ne întórcem cu scól'a si cu biseric'a la ceaslovu si la psaltire,“ ni-se poté dice de multi dintre ai nostri de astadi. Apoi ni-se va mai

adaogá si aceea : „Am procopsitu cu o astfeliu de povétia si de invetiatura, care va se dica intr'unu timpu, cand lumea inaintéza cu puterea aburului si a fulgerului, noi cei remasi inapoi'a altoru neamuri se ne întorcem cu unu veacu inapoi in intunereculu aceloru vremuri.“

Si cu adevratu drépta si la locu este acésta obiectiune.

Dar totusi am disu, ca se ne întorcemu de unde am plecatu inainte cu o jumetate de veacu, seau cu multe veacuri dinainte vremuri.

Si ce am disu odata, sustienem si acum, chiar si pentru casulu, cand am remané singuri singurei, si ne-ar ríde tóta lumea, si ne ar dice, ca suntem si profesám idei ruginite pentru dilele de astadi, pentru timpulu si scól'a moderna.

Am amintitu cuventulu rugina, si precum se scie, acésta rugina este, carea ataca ferulu, acelu metalu, care representa tari'a in lume.

Si multa rugina trebuie se fia in lume, daca ni-se spune, ca scól'a moderna lipsita este astadi de educatia morala, si daca ni-se dice si mai multu, ca reintroducerea acestui soi de crescere a neamului omenescu remane in sarcin'a scólei viitóre !

Au trebuitu dara, se fia ruginitu inimile ómeniloru, si prin rugina se se fia imputienatu caldur'a, credintii, ce nutriá odinióra aceste inimi ; si dupace multu putien toti cei ce formám, si suntem in scól'a de astadi, am trecut multu putien prin scól'a de mai nainte, atunci nu se póte, cá se nu aiba si acea scóla putiena parte din rugin'a, ce asia se vede, ca se va fi prinsu din nefericire si pre inimile nóstre.

Am inceputu si noi in scólele nóstre cele noue se adoptam metóde noue, am introdusu in crescere ómeni noi. Si metódele cele noue le-am adoptatu, precum le-am invetiatu, si am trebuitu se-le invetiám delá ceice ne-au invetiatu. Ér dascalii nostri, nemti fiend cu deosebire, ne-au imbracatu, fara se fim bagatu noi de seama in hainele lor, ér noi tinerei fiend am vitat, ca roculu neamtiului nu se potrivese pre noi cum se potrivese sumanulu romanului.

Am invetiatu delá némtiu intuitiunea, si póteca se fi auditu vr'odata, ca Ddiu nu se póte intuí, si ca religiunea nu se póte propune prin intuitiune. Si neverstnici fiend pre cand ne gaseam pre bancile scólei, vom fi credintu, si continuám dóra a mai crede si astadi acést'a.

Nefericirea este inse, ca noi romanii dupa firea nóstra ne vom fi potrivindu cu multe din popórele lumii ; dar cu neamtiulu ne potrivimu mai putien. Neamtiulu si cu elu tóta ras'a germana este numai ordine si disciplina din tâlpi pana in picióre ; ér noue ne lipsese fórte multu chiar din aceste doue. In ordinea si disciplin'a neamtiului este pusa la loculu primu detorinti'a de a-se rugá lui Ddiu si a nu remanea nici odata acasa, seau aiurea, atunci, cand este servitiu in bisericá. Apoi cine a calatoriu vre odata

printre nemti o-a potutu vedé, ca acést'a faptice asia se intempla si nu altcum, ér cine a petrecutu barem o singura di de Dumineca seau serbatóre in Angli'a, si a vediutu acolo, ca in orasie si sate in aceste sfinte dile incéta orice sgomotu, dughenele si birturile sunt inchise, ér deschisa este numai biseric'a pana cand se incepe servitiulu divin, ér dupa aceea si acést'a se inchide, cá se nu fia conturbati credintiosii in pietatea lor prin ceice ar fi intardiatu a veni la timpu : acél'a de siguru a invetiatu a cunósce, ca la ce duce acésta ordine si disciplina pre ómeni si in lucrurile, cari privescu religiunea.

Óre astfeliu este acést'a si la noi cu ordinea si cu disciplin'a in ale religiunei ?

Si totu in hain'a neamtiului ni-se imbraca si noue astadi, pre unde adeca ni-se imbraca studiulu religiunei in scóla. Deosebirea este numai, ca o-am imprumutatu delá neamtiu acésta haina, si precum o a portatu si o pórtá elu o-am imbracatu si pre noi, si adeca fara se-o alcatuimu, si se-o croimu astfeliu, cá se-o facem de seam'a portului nostru ; ér nepotrivindu-ne la fire cu neamtiulu acésta haina, ce o numim metodu, nu se póte potriví nici in caldur'a menita a-o produce in inimile nóstre in ale religiunei.

Dar ni-se dice, ca Ddiu „nu este obiectu de intuitiune,“ ér scól'a moderna pretinde, cá in tóte numai intuitivu se dàm instructiune si educatiune scolariloru.

Póte se fia adeveru si acést'a.

Dar betranii nostri vedeau fórte bine pre Ddiu. Lu-audiau vorbindu-le din bisericá si din scóla, din ceaslovu si din psaltire, — lu-vedeau apoi lucrandu neincetatu in natura prin fapturile sale, si i-sentieau tari'a si puterea in tóte lucrările lor. In acestu obiectu alu intuitiunei inimei lor aflau densii unic'a mangaiare in multele lor dile de durere si necazuri.

Vorb'a si conclusiunea nóstra, la carea voim se ajungem, este, ca la tóte relele, de cari ne lovim cu capulu cá bisericá si natiune este, ca vom fi slabitu multu din pietatea, ce caracterisá poporulu nostru ódinióra. Ér daca unu dnu invetiatoriu vine, si ne spune, ca si scól'a pórtá vin'a, atunci lucrarea nóstra cea mai dantaiu si mai de capetenia este, cá se dàm scólei aceea ce ni-se spune, ca ea astadi n'ar fi avendu : se-i dàm adeca mai multa religiune, si prin acést'a se-i dam mai multa taria si putere morala.

* * *

Scól'a moderna are multe preferintie facia de scól'a betrana. In specialu prin introducerea intuitiunei in scóla si prin metodu introdusu de pedagogi'a moderna : de a desvoltá in pruncu cugetarea, voimu a face din elevu unu omu de sine statatoriu, unu omu independentu in cugetare si in actiune.

Dar independtia nu esista acolo, unde nu esista autoritate. Omulu, carele nu cunósce pre Dumnedieu si carele nu este pre deplin in curatu cu scopulu vietii sale, nu póte fi omu independentu ; ci tocma

din contra unu astfelu de omu este manatu de impregiurările, in cari se gasesce la anumite timpuri, in tóte părțile, intocm'a precum se intempla acést'a cu o naia, carei'a i-lipsește carmaciulu, si carea intr'o astfelu de situatiune este manata de valuri in tóte partile.

Ei bine, prunci sunt elevii scóleloru nóstre elementarie; si caracteristic'a pruncului este, ca nu se scie ingrijí si conduce; ér pentruca i-lipsește puterea de a-se conduce prunculu are in parintii, si invetiatorii sei pre conductoriu: si apoi faptu este, ca daca acesti'a sunt ceeace trebuie se fia, atunci ei au inaintea archiloru loru o autoritate.

Pruncii asculta de parintii si de invetiatorii loru, si respective supunu vointi'a loru vointiei parintiloru loru.

Pentruce ?

De siguru pentruca sunt conscii, ca numai asia le póte merge bine, si ca chiar esperienti'a loru le aréta, ca de câte ori asculta de parinti, le merge bine, si de câte ori nu asculta li-se intempla câte unu reu.

Va se dica prunculu atát in cas'a parintésca, cât si in scóla cand se gasesce in bune conditiuni, invétia doue lucruri decidietórie pentru intréga viéti'a lui, si anume: antaiu ca densulu are o autoritate, si alu doilea ca daca asculta de acésta autoritate, i-merge bine.

Punendu-ne apoi intrebarea, ca ce este propriamente intréga religiunea, vom aflá ca nu este alt'a decât credinti'a omului mare in aceea ce crede dejá prunculu, si anume, ca esista o autoritate pentru toti ómenii, pre carea o numim Ddiu, si care autoritate intocma precum da tatalu porunci si povetie fiului seu, a datu intregu neamului omenescu legi si porunci, dupa cari se vietinésca.

Si greutatea cea mai mare in religiune nu este alt'a, decât a inspirá si intipari in inim'a elevului credinti'a in Ddiu, si credinti'a, ca ascultandu si vietuindu omulu dupa legea lui Ddiu este fericitu, ér dincontra este nefericitu. Acésta greutate devine inse usióra, cand considerámu, ca elevulu despre ambe aceste doue are deja cunoscintie din cas'a parintésca, pre bas'a caror'a putem petrunde in inim'a lui, si i-o putem deschide usioru pentru a-o face aplecata a primí invetiaturile religiunei.

Urmarea din tóte acestea este, ca daca am observatu, si daca constatatu este, ca scól'a de astadi disa scóla moderna nu da poporului nostru tocma aceea de ce are densulu cea mai mare trebuintia, atunci nu putem lasá in sarcin'a scólei viitórie ingrijirea de crescerea morala, ci acést'a trebuie se-o luámu noi asupra nóstra cei de astadi.

Se ne întorcemu la ceaslovu si la psaltire diceam mai sus, — si ajunsí aici repetimu tot aceeași, de asta data cu o mica deschilnire si anume: pedagogi'a moderna pretinde, cá tot ceeace se invétia in scól'a elementara, se se invetie intr'unu modu si dupa

unu metodu concentricu, ér acestu metodu nu este nimicu alt'a, decât ca prunculu, cand invétia de esemplu geografi'a, cand invétia adeca despre uscatu si mare, insule si munti, nái si dealuri, se invetie cu geografi'a tóte celelalte sciintie, cari stau in legatura cu dens'a, si aplicandu acést'a la studiulu religiunei se invetie a cunósce si pre Dumnedieu. Si unde si prin ce vom poté invetiá acést'a mai usioru, decât atunci, cand i-aretámu varietatea si minunile naturei !

Se procedemu astfelu apoi si in matematica si in fisica, si in propunerea limbei si in tóte, si atunci scól'a moderna de astadi lipsita in parte de educatiunea morala se va preface in o scóla, in carea va prevalá per eminentiam educatiunea morala.

Asia numit'a scóla moderna cá sistema nu numai ca nu este contraria educatiunei morale; ci tocma din contra cu metodele ei promovéza, si inlesnesce fórté multu crescerea morala.

Si daca plangeri se ridica in acésta privintia, atunci nu scól'a, cá atare póta vin'a, ci dóra vom fi noi acei'a, cari o manuám, si chiar si societatea, in carea ne gasimu, care in adeveru putien favorítoria este crescerii religióse-morale. Acésta impregiurare nu ne póte inse nici decât descurajá, din contra aducendu-ne aminte de ceeace este, si trebuie se ne fia mai scumpu si adeca, ca noi ceice manuám scól'a, formám societatea, trebuie se ne luámu insutitu curagiu, si se-ne facem detorinti'a; ér spre acestu scopu n'avem decât se-ne implinimu cu consciintia chiamarea; si atunci ceaslovulu si psaltirea ne voru face multu mai mare servitiu, de cum dóra au potutu face betraniloru nostri.

Scól'a nóstra de astadi cu inlesnirile si metodu ei trebuie se ne faca tóte inlesnirile, cá se pottem cunósce marirea lui Dumnedieu.

Santirea metropoliei Moldaviei.

(Continuare si fine.)

Intrandu in santulu Altariu, s'a procedatu mai antaiu la spalarea prestolului (Sant'a Masa) cu aromate, dupre obiceiulu bisericeii ortodoxe, la care au luat parte intregulu personalu alu Episcopiloru si Archiereiloru ce aveau a liturghisi. La spalare a luat parte si M. S. Regele.

Dupa spalare, a urmatu asiediarea santeloru móste in launtrulu prestolului, pomenindu-se fericitii ctitori si fundatori, incependu cu Alexandru-celu-Bunu si pana astadi. Dupa acést'a s'a unsu cu Santulu si Marele Miru, s'a lipitu de coltiuri cer patru St. Evangelisti, dintre cari unulu de insusi M. S. Regele, unulu de I. P. S. Metropolitulu si doui de Episcopii si Archierei liturghisitori.

Terminându-se acést'a, s'a procedatu la imbracarea St. Mese cu o pánza (crisma) mare alba, de

tiesetura nationala, impodobita cu broderii lucrate de niste pióse dómne romane; s'a infasiuratu preste tot imprejuru cu sfóra, pecetluindu-se cu sigilulu Metropolitanu, spre a nu mai umblá nimeni in launtru nici odata; s'a acoperitu deasupr'a cu o trainica si frumósa stofa, asiediata de insusi M. S. Regele cu I. P. S. S. Metropolitanulu; deasupr'a acestei'a s'a pusu o alta imbracaminte mai luxósa, dar care se póte schimbá, dupre insemnatatea serbatoriloru. Spre sciintia amintimu, cà piétr'a de marmur'a monolitu ce s'a pusu pe st. Altariu este acea menita spre acestu scopu si adusa de insusi metropolitanulu Veniamin Costache si care-i pórtá inca si literile sale initiale. In fine deasupr'a acestei'a s'a asiediatu St. Antemis, Dumnedieésc'a Evanghelie, St. Cruce, candelabrilu si alte obiecte sánte, care trebue se impodobésca St. Masa. Dupa acést'a s'a aprinsu candel'a simbolica, dimpreuna cu luminárele, de catra insusi I. P. S. S. Metropolitanulu. Cu acést'a santirea Altariului se considerà cá terminata. Urmà apoi miruirea templului la cele patru pàrti crucisiale ale sale, de Inaltulu si piósu Metropolitanu impreuna cu M. S. Regele, incepéndu dela Altariu, si sfersindu in partea stánga.

Dupa acést'a M. S. Regele fi condusu de intregulu cortegiu alu Archiereiloru si instalatu in Tronulu regalu; ér I. P. S. S. Metropolitanulu, cu toti Episcopii si Archiereii, in numeru de doispredece, in asistenti'a unui publicu imensu, se opri in mijloculu bisericeii, spre a bineventá inceperea primei, santei si Ddieestei liturghii. Acésta memorabila liturghie s'a oficiatu, cá dupre obiceiulu bisericeii ortodoxe, in modulu celu mai splendidu si ne mai pomenitu de raru, càci a liturghisitu 12 Archierei, adeca unu sinodu intregu alu Bisericeii Romane, urmati de mai muti archimandriti, preoti si diaconi.

In tot timpulu serviciului st. liturghii, celebrulu coru vocalu alu Mitropoliei din Iasi intonà, sub conducerea distinsului maestru si profesoru G. Muzicescu, cele mai sublimé si mai transportátore cantari religióse.—

Maretiulu aspectu alu templului, publiculu numerosu ce inundá parterulu si galeriile, tainic'a lumina a candelorulu, unita cu razele sórelui ce blándu patrundeau prin gíamurile picturate, ce sunt de o negraita frumusetie, harazite templului de M. S. Regele, si tóte aceste intovarasite de frumósele cântari, inaltiau sufletulu piósu pana in regiunile ceresti. Si intr'adeveru parea cà se vede o raza a maiestátiei divine pogoríndu din ceruri pana in mijloculu acestei splendide adunári de muritori.

Totulu erá maretiu, totulu erá demnu si sublimu.—

La sfersitul st. liturghii, M. S. Regele, urmatu de distinsulu cortegiu, se inchinà la icónele imperatesti, primí simbolic'a anafora si-Si relnà loculu pe Tronu, pana cand publiculu, conform programului, desiértà biserice'a, unindu-se cu nenumerat'a multime

ce státea afara la piciórele scáriloru, de pe care M. S. R. incunjuratu de Inaltulu Cleru, Dnii Ministri, Dnii Generali si demnitarii natiunei, rostí cu o vóce puternica, emotionata si cu accente fórté patrundietóre cuventarea urmatóre:

CUVENTAREA M. S. REGELUI.

Unu semi-secolu Biserice'a Metropolitana a vechiei Capitale a Moldovei a remasu o marétia ruina, unu corpu fara sufletu. Parasita si sguiduita pana in temeliele sale, se inaltíá deasupr'a Iasiului acésta insemnata cladire, avendu usile sale inchise. Véntulu si plói'a patrundea prin crepaturile ei si numai sunetele clopotelorulu dela bisericuti'a din fatia, chemându la slujb'a dumnedieéscá, gasiá in boltele desierte ale acestoru ziduri unu sunetu mangaetoriu cá siópte tainice, prevestindu cá oper'a inceputa a fericitului intru pomenire Metropolitanu Veniamin nu vá perí.

Faptele bune sunt totdeun'a resplatite si poporulu Romanu nu uita pe acei'a, carii au lucratu si luptatu pentru biserica si patrie.

Datorimu acestui simtiementu marinimosu, cà monumentele nóstre religióse si istorice sunt treptatu restabilite si cà dupa 50 de ani de ingaduire, resare aci din ziduri surpate unu santu locasiu vrednicu de vechiulu scaunu Archiepiscopalulu alu Moldovei si Sucevei.—

Salutu dar cu cea mai vie multiamire acésta fericita di, acésta frumósa serbare si pe voi toti carii a-ti alergatu din tóte unghiurile tieriei spre a impartasi bucuri'a Mea, fiindu cà o dorintia adêncu simtita a inimei Mele este adi unu faptu indeplinitu, mandru potu fi cà sub Domni'a Mea s'a redeschisu bine-credinciosiloru acésta Mitropolie, târnosita fiindu tocmai in vremea cand strigarea de veselie „Christos a inviatu“ resuna inca in tóta lumea crestina.

„Adeveratu a inviatu“ si a intratu in cas'a s'a ridicata si reinfintata in tóta stralucirea in a dóu'a a Mea Capitala, care a depusu pe altariulu patriei, cá darulu celu mai scumpu, corón'a lui Stefanu, spre a fi contopita cu acea a lui Mihaiu, refaurita de otielu pe campulu de lupta, intemeindu si statornicindu astfelu pentru timpuri vecinice unirea si tari'a, neatarnarea si regatulu Romaniei.

Cá o comóra neperitóre, trebue se pastramu aceste mari isbândi dobândite prin prudentia si jertfe, prin viteji'a armatei, fiind-cà ele sunt rézemulu nostru celu mai puternicu in impregiurári grele, mostenirea cea mai pretiósa pentru generatiile viitóre.

Cerulu, care a luat uibit'a nóstra tíera in inaltulu Seu scutu, vá bineventá oper'a nóstra si vá ascultá rugile nóstre, pe care le indreptamu neincetatu Regin'a si Eu catra A Tot Puterniculu pentru fericirea dragului Nostru poporu.

Dupa ce M. S. Regele a terminatu acésta cuventare, intrerupta fórté desu de strigatele si urárele

entusiaste ale unei multime imense, D. D. Sturdz'a, Ministrulu Culteloru, rostí urmatoriulu discursu in a-plausele unanime ale publicului.

Discursulu Dlui Ministru D. Sturdz'a.

Sire,

Se implinescu 30 de ani de cand Romanii de dincóce si de dincolo de Milcovu s'au ridicatu cá unu singuru omu cá se respunda la intrebarea ce le adresá Europ'a : „Ce vreti ?“ Tóta suflarea romanésca intielese atunci ca mân'a providentiei este intinsa preste acestu pamentu si unu frématu cuprinse intregu poporulu dela o margine a tiei pana la cealalta ; se parea cá umbrele marelui imperatu Traianu si a tuturor eroiloru, carii au lucratu si s'au jertfitu pentru némulu romanescu aparuse printre noi, spre a ne imbarbatá la fapte noi si mari.

Netedu si limpede, claru si categoricu fú respunsulu ce am datu Europei, cand i-am spusu ce suntemu, ce am suferitu, ce vremu. Acelu respunsu erá esitu din róstulu unei origine nobile si puternice, erá expresiunea vointiei unei natiuni vii, hotarita de a pune in lucrare ceea ce voia.

Atunci si credinti'a depusa in luptele ce se desfasurara isbutí mai presusu de asteptările tuturoru. Binecuvantarea cerului s'a reversatu preste noi si e providentialu cá serbamu adi indeplinirea a 3 decenii a memorabilului anu 1857 prin imne de recunoscintia inaltiate catra A Tot Puterniculu Dumnedieu, la santirea acestei maretie Catedrale a vechei si venerabilei Metropoli a Moldovei, cá serbamu acésta aniversare a renascerei némului nostru in acésta veche cetate, care a luptatu cá conducetóre a tuturoru cu unu patriotismu admirabilu si cu o abnegatiune rara pentru realisarea visului de auru alu multoru si multoru generatiuni.

Inconjuratu de poporu si armata a-ti venitu, Sire, cá in timpulu de glorie si de marire a patriei, cá se dati multiamita ceriului cá ne-a ocrotitu miraculosu prin grelele incercări ce am strabatutu, cá ne-a ridicatu susu, cá ne-a constituitu puternicu si cá ne-a ajutatu se redicamu acésta marétia biserica, fondata de piosulu Metropolitu, alu carui nume se pronuntia si adi pretutindeni cu iubire si veneratiune. Jumetate de secolu au statu ruinile ei dinaintea nóstra, cá semne ale neputintiei in care traimu, căci nu simtiamu in noi puterea de a terminá cladirea inceputa. Ceea ce erá insa cu neputintia inainte cá Maiestatea Vóstra se inaltie falnicu stégulu Romanu, a fost usioru dupa ce ne-ai condusu cu intielepciune si virtute, cu vitejie si prevedere, cá se scim, se vedemu si se pipaimu cá Romani'a in fine ne apartiene noue si urmasiloru nostri, cá suntemu in stare, cand pericolulu va sosi, se o aperamu cu pepturile si inimile nóstre.

Sire,

Credinciosi "Ti suntemu, căci ai avutu si ai mare credintia in noi, credinciosi "Ti suntemu, căci tieni in

mân'a inimósa drapelulu onórei si alu viitoriului patriei.—

Multiamindu A Tot Puternicului, cá a inaltiatu si a intaritu tiar'a acést'a, ridicamu cu totii rugi ferbinti spre Ceriu, cá se ocrotésca si se intarésca pe Maiestatea Vóstra, piosulu, intieleptulu si vítézulu nostru Rege, pe bun'a si virtuos'a, blând'a si genial'a nóstra Regina si pe dinasti'a fondata de Maiestatea Vóstra.

„Traésca MM. LL. Regele si Regin'a !“

„Traésca Romani'a !“

Dupa D. Ministru Sturdz'a, D. Ornescu, ajutoru de primariu, a rostitu in numele comunei, urmatoriulu discursu :

Discursulu dlui Ornescu, ajutoru de primariu.

Sire,

Moldov'a, parte in eternu inseparabila a Romaniei, serbéza adi o mare data. Metropoli'a acestei frumóse regiuni, de 54 ani, stându in ruine, noi perdusemu ori-ce sperantia. Maiestatea Vóstra a-ti ridicat'o in unu mare si splendidu edificiu. Religi'a, templele ei sunt o necesitate, respundu justu naturi mo-rale a omului.

Bisericile, marile monumente religiose, vorbescu placutu poporului : prin inaltimea stilului, prin frumusetia formeloru rapescu omului respectu, admiratie si transmitu posteritatiiei ideile si civilisati'a timpului in care s'au inaltiatu. In van se ataca, se contesta religi'a, divinitatea.

Existenti'a lui Dumnedieu este manifestata la fiecare pasu in natura, spiritulu divin se recunósce in corpulu visibilu alu universului. Conceputa dupre divulu seu Fundatoru si marii dascali ai bisericei, religi'a crestina e un'a din sursele principale, un'a din bazele cele mai puternice ale civilisatiei lumei, ea este in armonie cu adeveratele interese ale societátiei, progresele sciintiei, cu puternici'a Statului modernu.

Capital'a a dóu'a, cá si tiar'a intréga, vede cu fericire cá, dupre cum sub Domni'a Maiestátiei Vóstre, tóte institutiunile tiei au luat o dezvoltare fericita, si Biserica stramosiésca a fost in primul locu obiectulu Angusteí Vóstre sollicitudini : Curtea de Argesiu, Trei-Ierarchi si Metropoli'a Moldovei vor remanea in veci pentru acést'a neperitóre dovedi.

„Traésca Regele si Regin'a Romaniei !“

Faca Ceriulu cá se conduca multi ani destinele tiei la intarire, la glorie, la cultura.

„Traésca in eternu Romani'a, scump'a nóstra tiara !“ —

Notitie si observári

din diariulu unui esmisu in afaceri bisericesci-scolarie.

Am avutu norocirea, se fiu esmisu in mai multe rënduri si in mai multe comune din eparchi'a Aradului in afaceri bisericesci-scolarie ; si daca adevéru este, ca

pre omu lu-cunosci mai bine, cand te duci la densulu acasa, atunci asia am socotitu, ca sub acésta rubrica se publicu cele ce le-am vediutu si patitu in excursiunile mele. Cine va voi, póteca va poté invetiá ceva si din patianiele mele.

Voiu incepe cu unu casu, in care in reprezentanti'a protopopului am fost esmisu pentrucá in centielegere cu comitetulu parochialu se punem la cale escrierea concursului pentru deplinirea unei parochii vacante. S'a adunatu comitetulu parochialu, si dupa lege l'am provocatu mai antaiu sè se pronuncie asupra intrebàrii, daca parochi'a este a-se depliní seau nu? Intrebare placuta acést'a pentru poporulu nostru, carele in totu loculu doresce cá se aiba preoti cât mai multi, dar carele in privinti'a acést'a numai cu un'a nu se invoiesce, si anume, cá se ii-si plátésca. Din intemplare in comun'a, in carea me aflam, lucrulu acest'a era fórté usioru de resolutu, pentruca in comuna erau cam preste 2000 de suflete, si astfelu parochi'a a dou'a, carea era vacanta, trebuia sè se deplinesca. Intrebarea acést'a o-am resolutu deci cu tóta dragostea.

Am trecutu deci mai departe, dupace am decisu deplinirea parochiei si escrierea concursului, se specificám, si se constatám venitele parochiei dupa lege, luand de basa calcululu mediu alu celoru cincí ani din urma, cá pre bas'a veniteloru computate in bani se-ne putem pronuncia asupra clasei, carei'a dupa lege are a apartiené parochi'a.

Dar indatace am pronunciatu cuventulu clasa, se scóla unu membru din comitetu, mai indrasnetiu si mai mintosu, si-mi dice: „ce se ne mai batemu capulu Domnule cu atâtea socoti, parochi'a nóstra este de clas'a a dou'a, si noi nu vrem se fia nici de clas'a a trei'a, nici de cea dantaiu, apoi asia se fia, asia este bine, si totu cinstitul comitetu a apucatu a dice dupa densulu asia este, ba unii si prinsera a-se sculá si a merge catra casa.

Ce erá se facu eu in acésta situatiune?

Le-am pusu ómeniloru intrebarea: cand mergeti DVóstra la tergu, cá se vindeti bucatele, cumpara-le cinev'a mai nainte de a-se uitá la ele, se-le véda cum sunt? Si cinstitul comitetu mi-a respunsu, ca ba. Apoi daca asia este tréb'a, atunci trebue se-ne uitámu si noi se vedemu, cu cât platimu pre preotu, cá se potemu cere si noi dela densulu se aiba invetiatura, de seam'a platii, pre carea i-o damu.

Si cu acést'a ne-am apucatu se constatámu venitele. Aici intempinaí o noua greutate. Si omu cam teneru fiindu pre acea vreme nu pré eram deprinsu cu greutátile, cu cari are a se luptá omulu in lumea acést'a rea si mai cu seama in afaceri bisericesci-scolarie.

Cá se fiu intielesu, observezu aici, ca in comun'a aceea ómenii si-aveau deja candidatulu la parochia inca dupa vremea, cand traia si erá inca sanatosu preotulu reposatu, a carui'a parochia erá vacanta, si pentruca candidatulu avea invetiatura de clas'a a dou'a, asia erá parol'a dilei in satu, ca si parochi'a erá de clas'a a dou'a.

De aceea, cand am computatu venitele parochiei in bani, onorabilulu comitetu le punea tot mai mici, de cum

erau ele in adeveru, cá astfelu venitele sè se potrivésca cu candidatulu loru. Am trecutu inse preste tóte, cum am potutu, cu vorba si cu necazu, si am ajunsu la sum'a de 700 fl.

Cand am ajunsu aci le-am disu la ómeni, ca ceeace au facutu nu este bine pentru densii, deórece fiend satu bunu si frumosu, apoi fiend densii amestecati si cu alte neamuri, cari au preoti cu multa invetiatura, ar fi bine, cá si densii se-si dea silinti'a se póta alege unu preotu invetiatu, pentruca omulu invetiatu si-scóte plat'a, intocma cá si slug'a buna, carui'a daca i-dai mai multu, decât la unulu mai asia, apoi elu si-scóte intreitu si indieitu plat'a, pre cand slug'a rea este numai paguba pre capulu stepanului.

Sciam, ca vorbele mele nu voru prinde multu, dar in sfersitu le-am disu, cá pecatu se nu am. Vediendu inse, ca ómenii me asculta, si incepu a-se cam gandí, am mersu mai departe, si le-am disu intre altele urmatórele: Vedeti DVóstra a-ti poté, se aveti aici unu preotu cu invetiatura daca pre langa cele 700 de fiorini, pre cari le-a avutu preotulu reposatu a-ti mai adaoge un'a suta de fiorini. Si cumca aveti trebuintia de unu preotu bunu si invetiatu, asia credu, ca nu am trebuintia a-ve mai dovedí, este destulu se-ve amintescu ceeace am disu si mai inainte, ca mai bine se dai unui omu harnicu plata mai buna, pentruca elu scie se-si-o scóta indiecita prin folosulu, pre carele lu-face stepanului, decât se dai unui omu mai putienu harnicu plata mai putiena, cá se ai numai paguba dupa densulu.

Taceau ómenii mei, cand le diceam acestea, dar intr'unu tardiu, ér se scóla unulu, gur'a satului, si-mi dice: am dá domnule bucurosu, dar vedi-ne ca ni-su seraci, si numai Ddieu ne scie, cum ne portámu poverile, ér dupa densulu tot comitetulu asia asia este, domnule.“

Eu vedu, ca sunteti necajiti, le replicaiu, si sciu si aceea, ca aveti sarcine si greutáti multe, dar daca v'asi intrebá, ca de ce sunteti seraci, si multu mai necajiti decât bunaóra nemtii din satele vecine, apoi tot voi mi-ati respunde, ca am seracitu, pentruca n'am avutu pre nime-ne, carele se-ne invetie, cum se facem, si cum se dregemu, cá se ne mérga mai bine.

Asia ar fi se fia, mi-respunsera ómenii, dar nu dàm, ca n'avem de unde, si apoi mai adaose unulu, ca daca noi potemu trai cu câte unu patrariu de pamentu, de ce se nu póta traí pop'a cu o sessia intréga.

Le-am facutu eu planulu, ca daca densii ar ridicá birulu preotiescu numai cu cev'a, si stolele ér numai cu cev'a, atunci usioru s'ar poté adaoge langa cele siepte sute de fiorini si mai un'a, atunci ar poté capetá unu preotu cu cualificatiune de clas'a prima. Dar vorbele si capacítarile mele au remas zadarnice.

Concursulu s'a escriu pentru parochia de clas'a a dou'a, ómenii si-au alesu pre candidatulu, pre carele l'au doritu densii, si sciti ce este rezultatulu.

M'am intelnitu la vr'o trei ani cu câtiv'a dintre densii, si mi-s'au plansu amaru inontra preotului alesu de densii. „Ne iea stole mari, dle, mi-disera, nu se intereséza

de noi, si de cand a ajunsu la noi preotu s'a boeritu, nu-mai este, cum era pre vremea, cand era preotu in satulu vecinu; bine era se te fim ascultat atunci, si se-ne credi, ca daca ni-s'ar fi poruncitu mai cu asprime, póteca totu te-am fi ascultat, dar acum se faci bine, se-ne ajuti se-ni-lu iea Mari'a S'a dupa capulu nostru. Acum dam si facem, ce ni-s'ar cere numai se capetãm unu preotu bunu."

"Ei dragii mei, le-am respunsu, acum este tardiu, n'am ce ve face, nu ve potu ajutã, daca o-ati patitu cá slovaculu, carele in locu se cumpere elisa, a cumperatu sapunu."

Casulu este caracteristicu, elu ilustréza pre romanu cu proverbial'a lui „minte de pre urma;“ ér daca l'am inregistratu aici, o-am facutu, cá se constatu doue lucruri, si anume, ca romanulu in totu loculu ar dorí se aiba preoti si invetiatori buni, dar de plata fia cea cât de mica nu voiesce se scia nimicu, pana cand nu se lovesce cu capulu de parete.

Si poporulu nostru o patiesce astfelu, durere mai desu, decât ce ar fi de trebuintia.

Poporulu si-merge mersulu lui dupa cum lu-taia pre elu capulu, atunci cand elu te judeca.

Care este inse chiamarea nóstra a celoru ce avemu incurgere in administratiune, si in specialu a preotiloru si a invetiatoriloru?

Se rabdãm si se lucrãm, pentruca in multe casuri s'a potutu face esperienti'a ca daca lu-ajuti pre poporu si cu fapte pipaibile i-dovedesci ca i-voiesci binele, atunci ti-face si elu la rëndulu seu inlesnirile, pre care ti-le póte. —

Bunu, reu, cum este poporulu nostru, — n'avem altulu mai bunu. Elu da cand i-da si lui cinev'a, si daca voimu, se-ne dea plata, apoi se-i dam si noi invetiatura, cá se se póta si elu ridicã, si redicandu-se ne va dá si elu noue, cecece va poté. S.

D i v e r s e.

* *Esamenele publice* la seminariulu nostru s'au tienutu septeman'a trecuta dupa program'a, pre carea o-am publicatu in unulu din numerii anteriori ai acestei foi. Esamenele s'au tienutu sub presidiulu Pré Santiei Sale parintelui Episcopu *Ioan Metianu*; — in presentia corpului profesoralu alu institutului si fiendu de facia parintele protopresviteru *Constantin Gurbanu* si parintele *Ioan Damsi'a*, asesoru consistorialu, cá delegati din partea consistoriului a asistã la esamene.

* *Esamene.* In scólele elementare rom. gr. or. confes. din Aradu se vor tiené esamenele in 16/28. Iuniu a. c. incependu-se la 8 óre a. m. in scól'a centrala, ér dupa aceea in scól'a din suburbiulu Aradu-Pernév'a, la cari esamene, on. publicu este poffitu a partecipã.

* *Denumire.* Prin intimatulu Inaltului Ministeriu cesaro-regescu de rebelu dto 17. Maiu a. c. Nru 2604 sunt denumiti de capelani castrensi clas'a a dou'a in reserva preotii diecesei aradane: *Valeriu Malesiu*, capelanu in Belotintiu, *Ioanu Petrila*, preotu in Monorosti'a si *Alecsandru Jucu*, preotu in Monosturu.

* *Avisu.* Pentru primirea óspetiloru si preste tot provederea arangiametului cu ocasiunea adunarei generale a asociatiunei *transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu*, ce se va tiené aici in *Sibiuu la 16/28. Augustu a. c.* s'a constituitu unu comitetu arangiatoriu de 40 de membrii.

Pe cand ne luamu voia a aduce acést'a la cunoscinti'a P. T. publicu spre orientare, totodata ne vedemu indemnati a rogã pe P. T. publicu inca de pe acum, ca conform dispositiuniloru ulterioare, ce se vor luã din partea comitetului in acést'a privintia, — se nu intardie la timpulu seu a ne respunde promptu, ca astfelu se potem fi in placut'a positiune a satisface pe deplinu justelor pretensiuni de buna primire.

Epistolele si preste tot esibitele, ce sunt menite pentru comitetulu arangiatoriu sunt a-se adresã Dlu presiedinte alu comitetului *Dr. Ioanu Mog'a*, medicu in Sibiu.

Din siedinti'a comitetului arangiatoriu, tienuta in Sibiu, la 6/18. Iuniu 1887. — *Dr. Mog'a*, presiedinte *Dr. R. Rosc'a*, secret.

† *Necrologu.* *Ioanu Belesiu*, parochu gr. or. in Odvosiu, cu soci'a s'a *Teresi'a* nasc. *Dimitrescu* ca parinti; *Mari'a* ved. *Botto*, *Vasiliu* preotu in *Chitigház*, *Corneli'a*. *Liviu* stud. de clas'a V-a si *Ann'a* ca frati; *Iosifu* *Belesiu*, *Archimandritu*, *Alexa* *Belesiu*, maestru ca unchi; *Vasiliu* *Belesiu*, protopopu in *Radna-Varadia*, *Ioanu* *Belesiu*, advocatu deputatu dietalu; *Aureliu* *Belesiu* ingineriu (*Romani'a*), si *Livi'a* *Dimitrescu*, ca veri primari; *Zenobiu* *Dimitrescu* parochu in *Dumbraviti'a* cu familia ca unchiu; *Veduv'a* *Victori'a* *Dimitrescu*, nasc. *Cociub'a* ca matusie; *Veduv'a* *Marin'a* *Kozsay* ca matusia si *Ioanu* *Cornea*, ca nepotu, cu anima sfasiata de durere anuntia mórtea fului si respective fratelui, nepotului, verului si unchiului loru *Romulu* *Belesiu*, fostu studinte de clas'a II-a gimn. din *Aradu* intemplata intr'unu modu cu totului inforiatoriu.

Mercuri in 3/15 ale curente dupa amédi insocitu de mai multi colegi ai sei a mersu la *Muresiu* se se scalde, unde spre nenorocirea lui si marea instristare a parintiloru sei a cadiutu jertf'a unde loru furióse ale apeí; — cu tóte inse, ca acestu casu tristu s'a comunicatu de locu atãt poltiei cetatienesci, cât si parintiloru precum si comuneloru invecinate de pe malurile *Muresiului*, totusi numai *Duminea* in 7/19. Iuniu catra séra s'a gasitu cadavrulu seu in apropierea comunei *Semlacu*, unde fiindcã vestea trista despre inecarea lui se respandise mai iute prin comuna decât aflarea cadavrului seu, astfelu a fostu conservatu cadavrulu lui cu cea mai mare ingrijire, atãt din partea antistiei comunale, a medicului, catu si a preotimei gr. or. pana *Marti* in 9/21. Iuniu cand ajunsera tristii lui parinti, cât puteai se te apropii de elu, casi cum atunci ar fi adormitu fara de a respandi celu mai micu mirosu greu.

Inmormentarea s'a intemplatu in acea-si di, la órele 5 dupa amédi cu pomp'a convenita seversita de toti 3 preoti si ambii invetiatori gr. or. din locu in faci'a unui publicu numerosu, care in butulu timpului nefavoratoriu s'a adunatu din tóte portile comunei fara osebire de nationalitate.

La finea servitiului preotulu *Demetriu Ganea*, tienè unu cuventu funebru, prin care stórse lacrimi din ochii tuturor celoru presentii.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata — ér pre famili'a remasa in doliu Ddieu se-o consoleze. Unu amicu alu familiei.

* *Unu colegiu din limb'a romana la universitatea din Vien'a.* Dupa o intrerupere indelungata, in sfersitu in semestrulu de érna a anului viitoriu studentii romani din *Vien'a* vor avea ocasiune se asculte

unu colegiu asupra limbii române, ce-lu va tiene eruditulu filologu si profesoru alu limbiloru romanice dlu consilieriu aulicu Dr. Adolf M u s a f i ' a. Dlu profesoru numitu a fost anume rugatu de catra unu numeru insemnatu de studenti romani si italieni si si-a exprimat parea de bine a putea propune érași in materie de filologie romana, ceea-ce nu a facutu decât înainte cu 20 de ani. Colegiulu va fi: „Gramatic'a limbii române: a) fonetica b) etimologie“ sau „Raportulu limbii române fatia cu limb'a latina.“

* *Starea semanaturiloru* in părțile, in cari nu au fost atacate de apa pana acum este buna dupa repórtele ce le aducu jurnalele. Grâulu cu deosebire promite o recolta buna, de asemenea si orzulu si ovesulu. Cucuruzulu a suferitu multu din caus'a ploiloru celoru dese, înse acum indreptandu-se timpulu in dilele din urma spre bine, si cucuruzulu promite o recolta satisfacétoria. Viile promitu in anulu acest'a forte, ba se póte dice ca in podgori'a Aradului de multi ani nu s'au vediutu viile atât de rodite, precum sunt in anulu acest'a. Pretiulu bucateloru inca se mantiene.

* *Unu tablou pretiosu.* — Cetimu in „Viener Allgemeine Zeitung:“ Calugari muntelui Athos posedu o icóna fórte veche, fórte interesanta si de o mare valóre, legend'a pretinde ca insusi bunulu Dumnedieu ar fi zugravitu acea icóna si ca ar fi daruitu-o calugariloru muntelui Athos. Diarulu italianu „Opinione“ pretinde acum ca disii calugari ar fi acceptatu propunerea unui pictoru grecu de a-i imprumutá pentru unu timpu ficsatu icón'a acest'a pentru ca s'o espuna la diferitele espositiuni artistice si a împarti cu densii profitulu eventualu.

* *Diamantele Corónei.* In privinti'a vinderei diamanteloru corónei, se scrie din Paris: Pe langa giuvaerurile cari au fost vendute, mai sunt si urmatórele, cari au fost pástrate, fie ca n'au fost comparatori, fie din caus'a vorbirii loru istorice. Cele mai principale sunt: Diamantulu numitu Regentu, unu diamantu inconparabilu, care valoréza 12 pana, la 15 milióne; o broșia pretiuita 250.000 fr. din epoc'a lui Ludovicu XV cu diamante de forma triunghiulara; ceasornicul oferitu lui Ludovicu XIV de beilulu din Alger; diamantulu de culóre rosatică care este celu mai raru, si este pretiuitu 150,000 franci; o placa a ordinului Elefantulu alu Danemarcei, d'o rara frumsetia; in fine, o spada militara care este, dupa cum spunu éspetii, celu mai frumosu specimenu ce se cunósce pana adi. Maneriulu acestei spade este incrustatu cu totu felulu de pietre scumpe, pe cari Napoleon I le-a scosu de la celelalte giuvaeruri, alegendu pe cele mai frumóse. Acésta spada, de la Carolu X, a fost purtata de toti Suveranii in impregiurările cele mari. Ea este pretiuita doue milióne. Tóte aceste obiecte istorice vor fi espuse la museu, la scól'a de mine la Louvre, intr'o vitrina in galeri'a Apolon.

Concursu.

Pentru deplinirea veduvei parohii de clas'a prima, din **Chelmacu**, in protopresviteratulu Lipovei, se escrie concursu cu terminu de **30 de zile dela 1-a publicare.**

Emolumentele suntu: un'a sesiune parochiala, birulu si stolele usuete.

Dela recurenti se cere calificatiune pentru parochiele de frunte, încât inse, nu s'ar insinúa doi séu trei asemenea recurenti, se vor primí si de cei cu calificatiune de clas'a a dou'a.

Se mai cere cá recurentii in carev'a di de Dumineca sè se presinte in biserica pentru a-si arată desteritatea loru in cantari, si eventualu in cuventari, avendu recursele loru a le inaintá parintelui protopresviteru concerninte, pana la terminulu de sus.

Chelmacu in 25. Martie 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **VOICU HAMSEA**, m. p. protopresv.

—□—

Pentru vacant'a statiune de invetiatoriu gr. or. romanu dela clas'a I. din **Sat-Chinez**, (Knéz) comitatulu Timisiului se escrie concursu pe datulu de **12. Iuliu st. v. a. c.** in care di se va tienea alegerea.

Emolumentele suntu:

In bani gat'a 120 fl. 75 cr. 50 de chible de grâu, 1 maja de clisa, 75 fonti de sare, 18 fonti de lumini, pentru scripturistica 5 fl. 25 cr. 2 jugere de pamentu aratoriu si o gradina estravilana de $\frac{1}{4}$ juger, 3 stengini de lemne, si 5 stengini de paie, din care se incalzesc si scól'a.

Doritorii de a ocupá acestu post suntu avisati a-si substerne recursele loru instruate conform dispositiuniloru statutului organicu si regulamentulu pentru statiuni de frunte, si au a se substerne On. comisiuni scolare de acolo pana in datulu mai susu amintitu; Cei cu clase si conducatori de cor vor fi preferiti. Recurentii au a se presentá in S. biserica in vre-o Dumineca séu serbatóre pentru a-si arétá desteritatea in cantu si tipicu.

Sat-Chinezu, in 1. Iuniu 1887.

Comisiunea scolară.

In contielegere cu mine: **DEMETRIU DOLG'A**, m. p. inspectoru scolaru.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a postulu invetiatorescu dela scól'a gr. or. romana din **Cuvesdi'a**, protop. si inspect. Lipovei, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **5. Iuliu st. vechiu.**

Emolumentele suntu:

- 1) In bani gat'a 105 fl. v. a.
- 2) 48 meti bucate jumetate grâu, si jumetate cucuruzu.
- 3) 4 jugere pamentu parte aretoriu parte fenatiu.
- 4) 56 Chile clisa.
- 5) 42 chile sare.
- 6) 8 chile lumini.
- 7) 48 metri cubici lemne din cari sè se incaldiasca si scól'a.
- 8) 6 fl. pentru scripturistica.
- 9) 10 fl. pentru diurne la conferintia.
- 10) Dela inmortentari cand se va duce atare mortu la biserica sub liturgia 50 cr. ér cand va fi poftitu a-casa 20 cr.
- 11) Cortelu liberu cu intravilanu de 1 jugeru.

Doritorii de a ocupá acestu post invetiatorescu suntu poftiti recursele loru instruite cu documintele prescise de stat. org. si articulu de lege XVIII din 1879. §. 6. adresate comitetulu parochialu din **Cuvesdi'a**, a-le trimite la subscrisulu in B.-Lippa, avend pana la alegere a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in st. biserica locala spre a-si arétá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu. —

Cuvesdi'a, in 31. Maiu 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **CRISTOFORU GIUCHICIU**, m. p. inspectoru scolaru.

—□—